

Konkurrensverkets tillsyn över upphandlingslagstiftningen

Anförande av Marie Östman, generaldirektör Konkurrensverket, vid Upphandlingsforum den 18 november 2025 i Stockholm.

Det talade ordet gäller.

Tack för möjligheten att få komma hit i dag och prata upphandling med er.

Jag är sedan den 30 januari i år generaldirektör och chef på Konkurrensverket. Vi är, som många av er vet, bland mycket annat tillsynsmyndighet för den offentliga upphandlingen.

Jag var tidigare Konkurrensverkets chefsjurist. Dessförinnan har jag i många år varit advokat och jag har också haft andra roller på Konkurrensverket och i staten.

När jag var chefsjurist ansvarade jag bland annat för Konkurrensverkets domstolsprocesser i upphandlingstillsynen. Historiskt har Konkurrensverket haft en hög bifallsfrekvens i domstol, i de frågor vi har drivit. Många, inklusive min företrädare på generaldirektörsposten, har gett uttryck för att vi vinner *för* mycket. En alltför hög andel vinster i domstol kan vara ett tecken på att vi behöver bli bättre på att hitta fall som ligger nära gränsen för lagstiftningen, att det är vårt ansvar som tillsynsmyndighet att driva rättsutvecklingen framåt. På helheten är det fortfarande så att vi ofta har framgång i domstol. Men den här hösten har Konkurrensverket, i flera olika processer i upphandlingstillsynen, inte fått fullt gehör. Flera av de här processerna fortsätter i nästa instans så vi vet inte det slutliga utfallet än. Man kan ändå fråga sig om det är ett problem för oss, som Sveriges tillsynsmyndighet för upphandlingsfrågor, att domstolarna inte delar vår bedömning i alla ärenden? Eller är det vi som har blivit bättre på att medvetet prioritera fall som driver rättsutvecklingen framåt? Det är något jag kommer att återkomma till om en liten stund.

För att sätta frågan i sitt sammanhang, ska jag först berätta om hur jag ser på vårt uppdrag som tillsynsmyndighet för den offentliga upphandlingen. Vad är vår tillsyn över upphandlingsregelverket bra för?

Varför tillsyn?

Ett enkelt svar på den frågan, är att det handlar om stora pengar. Värdet på de upphandlingspliktiga inköpen är mer än en biljon (1 000 miljarder) kronor, enligt statistik från Upphandlingsmyndigheten. Det gör upphandling extra känsligt för både korruption och brottslighet. Med tanke på beloppen måste vi från ett medborgar- och skattebetalarperspektiv också kunna ställa höga krav på hanteringen av de offentliga inköpen. Det är genom en ansvarsfull offentlig upphandling som vi skapar ett förtroende för hela det offentliga och vårt demokratiska system.

Verka för regelefterlevnad

En självklar utgångspunkt för Konkurrensverket är att det offentliga, precis som privata aktörer, ska följa de lagregler och den rättspraxis som finns. Vårt arbete är därför inriktat på att påverka upphandlande myndigheter att göra sina inköp i enlighet med förfaranderegler i upphandlingslagstiftningen. Tillsyn är en förutsättning för att lagar och förordningar som beslutas av vår riksdag och regering upprätthålls. Det är alltså ett demokratiskt verktyg för att medborgare och företag ska kunna vara säkra på att deras intressen tas till vara.

När det gäller offentlig upphandling, är jag dessutom övertygad om att det i förlängningen leder till stor samhällsnytta att följa reglerna. Upphandlingsregelverket finns där av en anledning: det skapar värde att följa det! Det ger en ram för konkurrensutsättning och rättvis konkurrens. Det ger förutsättningar för objektiva och effektiva offentliga inköp. Det skyddar mot bland annat korruption. Det breddar den potentiella poolen av leverantörer bortom enbart nationella företag och bidrar samtidigt till EU:s inre marknad och konkurrenskraft. Offentlig upphandling är också ett av samhällets viktigaste styrmedel. Att inköpen ska ske inom regelverkens gränser, vilket är vad vi på Konkurrensverket arbetar för, är väl då inget konstigt.

Ett prioriterat uppdrag för Konkurrensverket är att ingripa mot otillåtna direktupphandlingar. Vi kan sedan 2024 besluta om upphandlingsskadeavgift i första instans. Det är vårt skarpaste, och kanske tydligaste verktyg.

Vi vill att våra avgiftsbeslut ska avhålla upphandlande organisationer från att bryta mot regelverket. När vi ingriper, är det ibland en följd av medvetna och flagranti överträdelser. Men ännu oftare ser vi att det beror på bristande planering, eller andra tillkortakommanden hos den upphandlande organisationen. Oavsett orsak, gör vår tillsyn det möjligt för andra att lära av gjorda misstag och övertramp för att kunna undvika att göra om dem. Vi ska verka avskräckande, men vi vill i första hand att fler ska göra rätt från början.

Varje år får vi in flera hundra tips och frågor som rör påstådda upphandlingsöverträdelser. Vi får även rapporter enligt den så kallade visselblåsarlagen. Till det kommer vår egen effektiva bevakning av bland annat lokalmedia – ungefär 30 procent av våra ärenden kommer in den vägen. I mängden av tips och indikationer sällar vi fram vilka ärenden vi ska driva vidare. Det ska sägas att många av tipsen tar vi inte upp till utredning.

Då och då ser vi inslag av förtroendeskadligt beteende i de tips vi tar emot. Det vill vi informera om på olika sätt för att skapa medvetenhet om att det förekommer. Vid ett tillfälle gick vi igenom alla tips, klagomål och förfrågningar som kom in till oss mellan juli 2019 och oktober 2022. Det visade att cirka 80 tips innehöll indikationer på misstänkt korruption. Många av tipsen där vi ser indikationer på korruption rör just offentlig upphandling. Den nära kontakten mellan näringslivet och offentliga tjänstemän som styr över vem som ska få del av de offentliga kontrakt, i synnerhet kommunala tjänstemän, tycks medföra att de tjänstemännen är utsatta för en särskilt stor påverkansrisk.

Som samhällsutvecklingen ser ut kommer vi tyvärr att behöva fortsätta följa de här frågorna. Det finns spår av korruption i ett antal av de upphandlingsärenden som vår tips- och bevakningsenhet har lyft för beslut om prioritering även under 2025. Vi utreder inte i grunden om det faktiskt rört sig om korruption, det har vi inte mandat att göra, utan vi fokuserar på upphandlingsfrågorna. Ändå är det oroande att det finns spår av korruption i vårt material, på ett område där vi måste ha nolltolerans. Jag vill därför påstå att ett av Konkurrensverkets viktigaste verktyg i arbetet mot korruption är just vårt allmänna tillsynsarbete på upphandlingsområdet.

Sedan 2010, när möjligheten till upphandlingsskadeavgift infördes i regelverket, har Konkurrensverket utrett ungefär 260 ärenden som lett till krav på avgift, och i cirka 230 av dessa har det dömts ut eller beslutats om en avgift. Statistiken visar att vi har skarpa befogenheter som vi också använder oss av. Vi bedömer att vårt arbete med avgiftsärenden har varit ett effektivt sätt att driva utvecklingen och lyfta vikten av att ha koll på inköpsverksamheten i upphandlande organisationer.

För att säkerställa rättssäkerheten behöver tillsynen vara förutsägbar, och transparent. Därför publicerade vi ett ställningstagande före sommaren där vi tydliggör hur vi går till väga för att fastställa avgiftens storlek i den delen av vår tillsyn där vi gör egna prioriteringar. Det var ett naturligt steg efter att vi sedan 2024 har fått beslutanderätt i första instans. Med befintlig domstolspraxis som grund har vi bestämt att i normalfallet utgå från ett procenttal av det högsta avgiftsbeloppet som kan komma i fråga. Som exempel: Om upphandlingen är värd 10 miljoner, ger det i normalfallet en avgift på 700 000 kronor. Sedan kan det beloppet påverkas av olika förmildrande och försvårande omständigheter. Ett exempel på en omständighet som kan vara förmildrande är att rättsläget är oklart. Upprepade överträdelser är däremot försvårande. På sista raden gör vi dessutom

alltid en proportionalitetsbedömning, för att säkerställa att avgiften som metoden leder till är ändamålsenlig. Vi kan exempelvis sänka avgiften om den upphandlande organisationen själv har anmält överträdelsen till Konkurrensverket, förutsatt att det inte är sannolikt att vi ändå skulle upptäcka den.

I ett fall efter att vi publicerade vårt ställningstagande har vi tagit hänsyn till just en så kallad självanmälan och sänkt avgiften till viss del. Men avgiften får inte bli så låg, att det kan skapa olyckliga incitament att ta medvetna risker att bryta mot lagstiftningen och undgå ansvar genom att självrapportera till oss. Hur mycket rabatt man ska få i de här fallen är en avvägning som inte är enkel. Just av det skälet har vi velat vara transparenta med hur vi resonerar.

Vi har nu påbörjat arbetet med att ta fram en metod också för de avgiftsärenden som vi är skyldiga att besluta i, de så kallade obligatoriska upphandlingsskadeavgifterna. Det återstår en del arbete men jag räknar med att kunna redovisa resultatet av det arbetet nästa år.

Som ni säkert känner till, kan upphandlingsskadeavgift endast komma ifråga vid otillåtna direktupphandlingar och överträdelser av avtalsspärr. Men vårt uppdrag är bredare. Tillsynen omfattar hela upphandlingslagstiftningen. Förutom avgifter har vi också ett antal andra åtgärder att ta till.

Ett relativt nytt verktyg, är att vi sedan den 1 januari 2024 har möjlighet att rikta förelägganden till upphandlande organisationer som inte har beslutat om riktlinjer för direktupphandling.

Lagen säger inte vad riktlinjerna ska innehålla. Jag tror att det skulle underlätta och effektivisera arbetet hos upphandlande organisationer om det fanns tydligare regler om innehållet. Konkurrensverket kan i alla fall inte förelägga upphandlande myndigheter att förbättra innehållet i riktlinjerna. Vad vi kan göra är att se till att de finns på plats. Det är viktigt att interna riktlinjer finns beslutade för att ge en ram också för inköpen som inte behöver annonseras, som ger förutsättningar för ett strategiskt förhållningssätt vid direktupphandlingar. Under hösten har Konkurrensverket skrivit till cirka 200 slumpmässigt utvalda upphandlande organisationer för att kontrollera om de har beslutat riktlinjer för direktupphandling. Utifrån svaren börjar vi få en bild av hur det ligger till, som vi har inte kunnat presentera offentligt ännu. Redan nu kan jag säga att det på helheten ser ganska bra ut. Det är ett fåtal myndigheter som vi ser anledning att vidta fortsatta åtgärder mot.

Ett annat viktigt verktyg för oss är våra tillsynsbeslut. Den här beslutsformen är oreglerad i upphandlingsregelverket, men Högsta förvaltningsdomstolen har i sin beslutspraxis bekräftat att det är ett verktyg i vår tillsyn och att våra tillsynsbeslut dessutom kan överklagas till domstol. Det är bra. Det innebär att vi kan främja regelefterlevnad och utveckla rättspraxis vid sidan av upphandlingsskadeavgifts-



ärendena. Till det kommer att även domstolarna kan få möjlighet att klargöra sin syn på tillämpningen av regelverket i fler typer av fall. På det här sättet har vi alltså fått till stånd en mer komplett tillsyn av upphandlingsregelverket som inte bara rör annonseringskravet.

Den 8 oktober i år riktade vi i ett tillsynsbeslut kritik mot en upphandlande organisation som inte hade motiverat varför en upphandling av sjömätning inte delats upp i mindre delar. Vid första anblick kan man kanske tycka att det är en liten försummelse och undra varför Konkurrensverket lägger tid på småfrågor. Men bestämmelsen om motiveringsskyldighet är viktig för att påminna upphandlande myndigheter om deras ansvar att skapa förutsättningar för små och medelstora företag att delta i offentliga upphandlingar. Det är en helt grundläggande samhällsfråga. Små och medelstora företag behövs för marknadsdynamiken och en god konkurrens, och för att skapa värden och jobb. Vårt tillsynsbeslut i det här ärendet ligger i linje med regeringens färdplan för de offentliga affärerna 2025–2030, som presenterades bara tre dagar före vårt beslut. Där finns bland annat ett nytt inriktningsmål, som pekar ut att de offentliga affärerna ska vara attraktiva för alla leverantörer, inklusive små företag och idéburna organisationer.

I ett annat tillsynsbeslut under året, har vi riktat kritik mot en upphandlande organisation som ställt krav på kollektivavtal hos leverantörerna i offentlig upphandling. Som samhällsutvecklingen ser ut är det högst angeläget att på olika sätt angripa problemet med leverantörer som bryter mot regler och avtal på bekostnad av arbetstagarna och en sund konkurrens. Arbetslivskriminalitet behöver också bekämpas med alla tänkbara medel. Men i vårt beslut fann vi att det inte är förenligt med upphandlingsregelverket att ställa krav på just kollektivavtal i upphandlingar, det strider mot bland annat proportionalitetsprincipen, så man behöver finna andra sätt att kravställa.

Vårt breda tillsynsuppdrag omfattar även upphandlande myndigheters skyldighet att vid behov ställa arbetsrättsliga villkor i offentliga upphandlingar. Vi har historiskt haft få tillsynsärenden på det här området, vilket i sin tur bygger på att vi inte har fått särskilt många tips om detta. Men om vi skulle få in underbyggda indikationer på en problematik kring arbetsrättsliga villkor i offentlig upphandling, är vi beredda att inleda en tillsynsutredning.

Tydliggöra ramarna och bidra till enhetlighet

Så här långt har jag fokuserat på den delen av vårt arbete som är inriktat på att få fler upphandlingar att genomföras enligt reglerna.

Vi har en högre ambition än så med vårt tillsynsarbete. Vi ska också bidra till att *utveckla* den offentliga upphandlingen. Med tanke på de mycket höga beloppen är det ett stort problem om våra upphandlande myndigheter inte vet säkert när och hur regelverket ska och får tillämpas.

I tillsynen har Konkurrensverket en unik position att aktivt bidra till att klargöra ramarna för vad som är tillåtet och otillåtet. Vi ska också arbeta för att lagarna tolkas på samma sätt i hela Sverige och av alla upphandlande myndigheter. Det här kan vi göra genom att prioritera att utreda svåra och oklara frågor. Frågor där vi gör en bedömning av hur regelverket ska tolkas utifrån befintliga regler och rättsfall, men där det kan vara möjligt att göra den motsatta bedömningen.

Att skapa klarhet på områden där det råder oklarhet sker normalt genom domstolsprövning och prejudikatbildning. Vi vill driva praxis för att det i slutändan ska bli enklare att tillämpa upphandlingsreglerna i det dagliga arbetet. Många av våra ärenden handlar om tillämpning av undantagsbestämmelser och var gränserna för dessa går.

Jag är mycket nöjd över att vi just nu har inte mindre än tre pågående ärenden som har beviljats prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen, varav ett också har blivit föremål för ett förhandsavgörande från EU-domstolen. Konkurrensverkets ärenden är som vi förstår det några av det fåtal mål som Högsta förvaltningsdomstolen för närvarande tar upp för prövning på upphandlingsområdet. Och vi driver på för ännu fler.

Ett av ärendena rör frågan om ändringar av mindre värde och frågan om ändring av ett avtals övergripande karaktär. I det här ärendet hade den upphandlande myndigheten ändrat prismodellen efter att kontraktet börjat gälla. Vi har haft framgång med vår tolkning av bestämmelserna i både förvaltningsrätten och kammarrätten. Högsta förvaltningsdomstolen har ställt en fråga till EU-domstolen som meddelade sitt förhandsavgörande den 16 oktober i år. EU-domstolens tolkning av begreppet övergripande karaktär är inte lika snäv som den vi fört fram i målet. Nu väntar vi på att Högsta förvaltningsdomstolen avgör målet och det återstår ett antal frågor för domstolen att ta ställning till.

Det andra målet där Högsta förvaltningsdomstolen har beviljat prövningstillstånd grundar sig i ett av våra tillsynsbeslut. Vi har riktat kritik mot ett antal kommuner för otillåtna direktupphandlingar av avfallstjänster från ett gemensamt bolag. Av kammarrättens beslut från förra hösten framgick att Konkurrensverket inte hade visat att verksamhetskriteriet i undantaget för intern upphandling inte var uppfyllt. Genom att Högsta förvaltningsdomstolen valt att ta upp ärendet ser vi fram emot ett vägledande avgörande i en fråga som hanterats i rättssystemet i ett årtionde och där även EU-kommissionen har ett stort intresse i frågan. Konkurrensverket har yrkat att Högsta förvaltningsdomstolen inhämtar förhandsavgörande från EU-domstolen, vilket vi inte vet ännu om de kommer göra. Men oavsett utgången kommer vi den här gången att få en prövning av en sakfråga i det här ärendet i högsta instans, tredje gången gillt.

Det tredje ärendet vi har i Högsta förvaltningsdomstolen grundar sig i vår ansökan om upphandlingsskadeavgift med anledning av att en kommun, enligt

vår bedömning, har brutit mot LOU i samband med att den ingick ett hyreskontrakt för skollokaler utan föregående annonsering. Vi menade att det fanns alltför stora inslag av byggtreprenad för att undantaget ska kunna tillämpas. Både förvaltningsrätt och kammarrätt har avslagit Konkurrensverkets ansökan om upphandlingsskadeavgift. Den övergripande frågan som nu är föremål för prövning i högsta instans är om det så kallade hyresundantaget i LOU har varit tillämpligt eller inte. Av praxis är det inte helt lätt att avgöra. Vi anser därför att om vi får framgång ska upphandlingsskadeavgiften vara lägre än normalt med hänsyn till det oklara rättsläget. Även i det här målet har vi nu yrkat på att domstolen ska begära ett förhandsavgörande. Oavsett hur det blir med den frågan, så är vi nöjda över att få praxis från högsta instans som rör det här omstridda och svårtillämpade undantaget.

Konkurrensverket har dessutom i förra veckan överklagat ytterligare en kammarrättsdom till Högsta förvaltningsdomstolen, där vi nu väntar på besked i frågan om prövningstillstånd. Det rör frågan om upphandlingsskadeavgift för ett aktiebolag som ingår i en kommunkoncern. Bolaget skrev ett långvarigt avtal om skolskjuts utan föregående annonsering med ett syskonbolag i kommunkoncernen. Kammarrätten avslag nyligen Konkurrensverkets ansökan om upphandlingsskadeavgift – till skillnad från förvaltningsrätten, som dömde till vår fördel. En fråga här, som vi vill ha klarhet i, är om upphandlande myndigheter kan luta sig mot ett undantag för så kallad horisontell intern upphandling, som finns i EU:s upphandlingsdirektiv och som vi menar har genomförts fel i LOU. Vi ansökte om en lägre avgift med hänsyn till vad vi menar är en felimplementering. Också här menar vi att Högsta förvaltningsdomstolen bör begära förhandsavgörande från EU-domstolen.

En fjärde dom jag vill ta upp som vi nyligen överklagat, är från en förvaltningsrätt. Den rör Konkurrensverkets avgiftsärende grundat på ett antal regioners gemensamma upphandling av journalsystem. Även detta mål rör ändringsbestämmelserna i LOU. En fråga som kommit i fokus, är hur ändringsbestämmelserna ska tillämpas vid flera successiva ändringar av det ursprungligt upphandlade kontraktet. Ska en ändring bedömas mot det ursprungliga avtalet, eller endast mot den avtalsversion som gällde vid tidpunkten för ändringen? En helt central fråga när man bedömer om ändringar är tillåtna. Med vårt överklagande hoppas vi att få till stånd ett prejudicerande avgörande som visar vad som gäller.

Den röda tråden i de här och flera andra av våra mål, är att det behövs mer vägledning från högre instanser. Det kan vi inte få utan domstolsprocesser. I varje sådan process finns det minst två parter, det vill säga även en upphandlande organisation. Jag har förståelse för att det inte alltid är så önskvärt för den enskilda upphandlande myndigheten att lägga resurser på en domstolsprocess mot Konkurrensverket. Men utan er medverkan får vi inte heller någon praxis.

Jag ber därför om fortsatt tålamod från exempelvis den kommunjurist, vars skickliga processföring bidragit till att renodla målet jag nyss nämnde rörande hyresundantaget, så att vi har kunnat få upp ett prejudikatmål i Högsta förvaltningsdomstolen. Vi har också välkomnat överklagandet från den statliga myndighet som vi processar mot i ärendet om ett avtals övergripande karaktär, som resulterat i ett av få förhandsavgöranden från EU-domstolen i den här frågan.

Oavsett vad som blir utfallet i sak i de här målen och i andra, kommer de att ge flera klargöranden från EU-domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen om tolkningen av bestämmelser som används väldigt ofta. Eller som kanske inte används så ofta som de borde på grund av rädsla för att göra fel.

Så är det en ljus eller mörk höst för Konkurrensverket i domstolsflödet? Jag vill påstå att vi är framgångsrika i vårt uppdrag. Vi fattar våra beslut efter en noggrann och objektiv utredning. Vi tar ställning utifrån vad vi bedömer är en rimlig tolkning utifrån fakta, regelverket och den rättspraxis som finns. Tillsammans med de offentliga aktörer som också processar dessa mål, bidrar vi till att få avgöranden som tydliggör ramarna för lagstiftningen och en enhetlig tillämpning i hela landet. Oavsett utfallet i sak i enskilda mål bidrar vi till att utveckla den offentliga upphandlingen.

När vi däremot beslutar i ärenden där både överträdelsen och befintlig praxis är tydlig, och som inte innehåller nya eller principiella frågor, är det positivt att de här fallen inte längre med nödvändighet behöver hamna i domstol utan kan beslutas av Konkurrensverket själva. Det behövs en viss mängd ingripandebeslut av lite enklare karaktär, och med en spridning över olika upphandlande myndigheter, olika lagar och olika typer av överträdelser, för att legitimera systemet och förtroendet för det offentliga. I alla fall så länge det förekommer att upphandlande myndigheter inte följer regelverket. Och det ser vi i vår dagliga verksamhet att det gör.

Av de 18 avgifts- och tillsynsbeslut som vi fattat under 2025 så här långt är det tre som har överklagats. Det sparar resurser för domstolarna, upphandlande organisationer och för oss. Vi bedömer att det också är ett tecken på att kvaliteten i våra beslut är hög. En positiv sak är att vår processföring i domstol kan koncentreras till frågor av mer principiell karaktär.

För mig, och för ett fungerande system på lång sikt, är det viktigt att kontakterna mellan tillsynsmyndigheten och de som granskas sker med förtroende och respekt. Vårt arbete behöver genomsyras av öppenhet, objektivitet och effektivitet, och jag hoppas på ömsesidig respekt när vi möter varandra. Oavsett om våra ärenden är ett led i att avskräcka medvetna övertramp, eller ett sätt att skapa vägledning i oklara frågor, gör jag vad jag kan för att Konkurrensverket som tillsynsmyndighet ska förtjäna ert förtroende.

Kunskapshöjande arbete

Den tredje aspekten med vår tillsyn som jag vill ta upp, är vårt kunskapshöjande arbete. Genom att regelbundet ta fram rapporter och analyser om vad vi ser i tillsynen, vill vi bidra till att ny kunskap kommer fram, som också gör det lättare att följa regelverken. Dessutom kan vår tillsyn visa på brister som ligger på annat håll än hos de upphandlande myndigheterna. Lärdomar i tillsynen gör att vi som expertmyndighet också på ett bättre sätt kan stötta regeringen i regelutvecklingen och vi kan föreslå förändringar när det är motiverat.

Just den här hösten utför vi ovanligt mycket rapportarbete på uppdrag av regeringen som på ett eller annat sätt har bäring på arbetet med att motverka korruption, kriminalitet, brottslighet och oseriösa aktörer.

Bland annat har vi på regeringens uppdrag nyligen lämnat förslag på ändringar i upphandlingsregelverket, som ska göra det lättare att förkasta onormalt låga anbud som inte är seriöst menade. Det ligger i allas vårt intresse att sådana anbud kan förkastas, för att inte kvaliteten på avtalade varor och tjänster ska urholkas, för att inte missgynna seriösa leverantörer och för att kriminella aktörer inte ska få del av offentliga medel. Vi har bland annat lämnat förslag på en hjälpregel, som gör att alla anbud som är mer än 30 procent lägre än genomsnittspriset ska granskas. Vi föreslår också att det alltid ska vara obligatoriskt att förkasta anbud som är onormalt låga. Ett annat förslag innebär att leverantörer ska ha mer begränsade möjligheter att förklara onormalt låga anbud i domstol, så att det som sägs under anbudsprövningen får större betydelse. I går gick regeringen ut med ett pressmeddelande om att våra förslag skickas på remiss, med sista svarsdag den 27 februari 2026. Vi ser väldigt positivt på detta.

På uppdrag av regeringen arbetar vi också med analyser och förslag som handlar om att kunna bedöma i vilken utsträckning leverantörer uppfyller kvalitetskraven i offentliga kontrakt. Det här uppdraget ska redovisas den 30 november 2025. I ett annat av regeringsuppdragen ska vi lämna förslag som bidrar till att motverka att kriminella eller på annat sätt oseriösa leverantörer deltar i upphandlande myndigheters valfrihetssystem. Det uppdraget ska redovisas strax före jul.

Konkurrensverket ingår också i ett forum tillsammans med flera andra myndigheter som har i uppdrag att ta fram förslag på åtgärder som regeringen kan vidta för att stärka det korruptionsförebyggande arbetet i den offentliga förvaltningen. Från Konkurrensverket har vi postat in ett antal förslag som relaterar just till området offentlig upphandling. De här och övriga forummyndigheters förslag kommer att redovisas till regeringen före årsskiftet genom Statskontorets försorg.

Ett annat sätt att motverka hoten mot välfärdssystemen är att höja statusen på offentlig upphandling som område. Jag vill därför uppmärksamma en glad nyhet från ett av våra lärosäten. Som en av få platser i Europa kommer Umeå universitet med start hösten 2026 att ge ett ettårigt magisterprogram i offentlig upphandling.

Det ger en fantastisk möjlighet till fördjupning och kompetensutveckling med spets bland upphandlare över hela landet.

Konkurrensverket är en av få myndigheter som förfogar över ett eget forskningsanslag, som vi fördelar för att bland annat stimulera forskningen på upphandlingsområdet. Med tanke på den offentliga upphandlingens betydelse för samhället, behövs det mycket mer kunskap. En stor del av forskningsanslaget använder vi för grundforskning, men vi lämnar också bidrag för uppdragsforskning om specifika frågor som vi menar behöver belysas. Uppdragsforskning leder till rapporter som publiceras i vår rapportserie, men slutsatserna är inte våra egna och får stå för rapportförfattarna själva. Med det sagt är rapporterna alltid en bra ingång till frågeställningarna.

Avslutande ord

Efter mig i raden av talare, kommer Upphandlingsmyndighetens generaldirektör att ta vid. Konkurrensverket och Upphandlingsmyndigheten har ett stort och gemensamt uppdrag att utveckla den offentliga upphandlingen. Vi arbetar sida vid sida och vi kan bidra med olika verktyg och med olika perspektiv, utifrån våra olika uppdrag som vi har fått från riksdag och regering.

Det är många fler som är delaktiga i den offentliga upphandlingen. Inte minst alla upphandlande myndigheter, och upphandlare. Ni som arbetar med dessa frågor kan påverka även Konkurrensverkets arbete. Det bidrar inte till en effektiv offentlig upphandling om vi på Konkurrensverket lägger resurser på frågor av ett mer akademiskt intresse för det fall omvärlden inte har behov av ett svar. Vi vill hitta rätt ärenden och frågor. Vad vill *ni* ha svar på? Kom till oss och dela med er av er klokskap, för att vi ska få ännu mer ut av den offentliga upphandlingen.

Tack för ordet!